

**UNIVERSITAT
JAUME·I**

TREBALL FINAL DE GRAU EN MESTRE/A D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

"LA INTERCULTURALITAT A
L'ÀMBIT EDUCATIU."

Nom de l'alumna: Verónica García Balaguer.

Nom del tutor de TFG: Joan Ortí Ferreres.

Àrea de coneixement: Expressió corporal.

Curs acadèmic: 2016-2017

AGRAÏMENTS.

En primer lloc, voldria agrair a tot l'equip docent del CEIP La Moleta de la Vall d'Uixó per el seu tracte i col·laboració en aquest treball d'investigació. En especial a Manel i Conxa per haver-me ajudat en l'elaboració dels qüestionaris utilitzats per a la recerca d'informació.

Per últim, agrair a Joan Ortí la tutorització d'aquest treball què sense la seua ajuda no hauria sigut possible la seua realització.

Moltes gràcies.

RESUM

En la present investigació fem una aproximació a " La interculturalitat en l'àmbit educatiu". Aquest té com a objectiu principal: Conèixer les diferents actuacions del centre per tal de saber com treballa la interculturalitat en tots els àmbits de l'escola, respectant les creences, races i religions que conviuen al centre i que influeix de manera positiva sobre la comunitat educativa.

Primerament per tal de començar la investigació, es fa una diferenciació sobre els conceptes que es van a treballar : cultura, multiculturalitat, interculturalitat, pluriculturalitat i atenció a la diversitat. Una volta feta la recerca sobre allò que els diferents autors han definit i les relacions que hi ha entre aquestes, s'extrau una definició pròpia de cadascuna d'aquestes, com a tronc essencial per al desenvolupament del treball. A continuació també s'extrau del curriculum tot allò relacionat amb aquestos conceptes clau, per tal de veure que diu sobre la interculturalitat.

Una volta realitzat aquest pas, es passen dos tipus de qüestionaris (qualitatiu i després altre quantitatiu) per tal d'extraure la màxima informació possible sobre les diferents jornades i actuacions que el centre té per tal de treballar i fomentar la interculturalitat.

A continuació, observem els resultats, reflectits en diferents diagrames de barres i una discussió sobre aquestos, per tal de comprovar quins resultats s'han obtés.

Per últim, a les conclusions s'explica si el objectiu principal d'aquesta investigació es compleix o no, i per quines raons; i quines són les dificultats que s'han trobat per a la realització d'aquesta investigació.

PARAULES CLAU I DESCRIPTORS.

Cultura, multiculturalitat, interculturalitat, pluriculturalitat i atenció a la diversitat.

ÍNDEX

ÍNDEX	4
1. JUSTIFICACIÓ DE LA TEMÀTICA TRIADA	5
2. INTRODUCCIÓ TEÒRICA: ESTAT DE LA QÜESTIÓ	5
2.1. Cultura.....	6
2.2. Interculturalitat.....	7
2.3. Multiculturalitat.....	7
2.4. Pluriculturalitat.....	8
2.5. Atenció a la Diversitat.....	8
2.6. Currículum de primària.....	8
2.6.1. Interculturalitat.....	9
2.6.2. Atenció a la diversitat.....	9
3. METODOLOGIA	10
3.1. Eina utilitzada.....	10
3.2. Mostra.....	10
3.3. Procediment.....	10
4. RESULTATS	11
5. DISCUSSIÓ DELS RESULTATS	15
5.1. Activitats i jornades del centre.....	15
5.2. Participació de l'Ampa i de les famílies.....	16
5.3. Tolerància del centre amb els alumnes i famílies estrangeres.....	16
6. CONCLUSIONS	17
7. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA	19
8. ANNEXE	21
• Qüestionari qualitatiu.....	21
• Qüestionari quantitatiu.....	23

1.JUSTIFICACIÓ DE LA TEMÀTICA TRIADA .

L'escola és un reflexe de la societat d'avui dia, on trobem la diversitat cultural a qualsevol àmbit de la nostra vida diària. Aleshores sorgeix la necessitat de parlar i treballar dins de l'aula sobre l'educació intercultural. Per aquesta raó és molt important promoure l'educació intercultural a la comunitat educativa.

Per això l'elecció d'aquest tema va ser per treballar en aquestos termes d'una forma pràctica, per tal de comprovar com es treballa la interculturalitat dins d'un centre públic i un barri on la diversitat cultural predomina en tots els seus àmbits.

Primerament ,s'ha de tindre en compte l'objectiu principal d'aquesta recerca : conèixer les diferents actuacions del centre per tal de saber com treballa la interculturalitat en tots els àmbits de l'escola, respectant les creences, races i religions que conviuen al centre i que influeix de manera positiva sobre la comunitat educativa. És a dir, saber si contacte de les diferents cultures que conviuen al centre és positiu dins de l'àmbit escolar.

D'altra banda, és un tema a l'ordre del dia on les escoles que ens rodejen els envolta una gran immigració dins de les aules. Famílies d'altres països van haver d'emigrar per poder treballar aleshores alhora de l'escorralització aquestos xiquets van a l'escola amb els xiquets autòctons.

Actualment, a totes les aules dels centres educatius trobem xiquets i xiquetes de diferents nacionalitats. De vegades es pensa que els alumnes que van a escoles amb tanta diversitat cultural van a tenir una educació més bàsica o diferent pel fet què han d'adaptar al nivell als alumnes de l'aula. Però aquest fet passa a totes les escoles, ja que cada mestre ha d'adaptar el procés d'ensenyament - aprenentatge al nivell de l'alumnat independentment de les diferents nacionalitats. Llavors, és molt important demostrar que la interculturalitat recolça de manera positiva el desenvolupament social i cultural, i què també afavoreix a l'aprenentatge de tots els alumnes de l'aula.

Avui dia, el '*handicap*' que té la societat, sobretot en l'àmbit educatiu per banda d'algunes famílies, és que si dins l'aula existeix una diversitat cultural, fa que la resta de l'alumnat s'ha d'adaptar al nivell educatiu que presenten els alumnes estrangers i per tant la resta d'alumnes resulta desfavorit. Com s'ha dit anteriorment, en el marc educatiu actual naix la necessitat de treballar amb aquestos termes dins l'aula e intentar que tant l'alumnat d'origen estranger com les seues famílies s'integren dins del centre compartint les seues cultures i ensenyant-los la nostra

Cal afegir què els valors que s'inculquen al centre a l'hora de fer les activitats o jornades que s'ofereixen s'intenta que no sols es queden dins del centre si no que els xiquets siguin capaces d'afrontar situacions en què es vegem envoltats amb grups de persones amb diferents nacionalitats o rodejats d'una cultura diferent a la pròpia i la tracten amb respecte. Per tant, la nostra tasca com a persones i docents és saber educar en valors cap als altres indiferentment de la seua cultura, raça o religió.

Llavors, amb la hipòtesi de partida on es pretén conèixer les actuacions del centre sobre el tema en qüestió i per tant saber si treballen la interculturalitat a l'àmbit educatiu, mitjançant investigacions comprovarem si aquesta es compleix o no.

Per aquestes raons i amb la recerca realitzada es pretén desmentir que la interculturalitat dins dels centres no resta, sinó tot al contrari, serveix per a compartir amb els altres les nostres costums i respectar les dels altres, que la interculturalitat influeix de manera positiva en totes les persones, i també que el centre cobreix les necessitats d'aquestes famílies amb les diferents actuacions i jornades que realitzen al llarg del curs escolar.

2. INTRODUCCIÓ TEÒRICA:

Per aprofundir en la nostra recerca cal aclarir els conceptes vinculats : "cultura" , "interculturalitat" , "multiculturalitat" , "pluriculturalitat" , "atenció a la diversitat" i "diversitat cultural". Aquests són molt comuns dins l'àmbit educatiu però, en ocasions, són confosos. Després d'aquesta anàlisi conceptual analitzarem el currículum de primària.

2.1 Cultura. Què entenem per cultura?

Primerament, haurem de saber quin és el significat de la paraula cultura, què és allò que els investigadors entenen per aquesta.

La primera definició que es proposa és: "el terme cultura, que prové del llatí *cultus*, fa referència al cultu del esperit humà i de les facultats intel·lectuals de l'home. La seua definició ha anat mutant al llarg de la història.[...] la cultura ha sigut associada a la civilització i al progrés". (Porto,2008,p.1).

La cultura és el conjunt de creences, hàbits, pràctiques, valors, etc., d'un grup específic dins d'un context històric. La cultura pot anar canviant, segons els hàbits de cadascú, és una cosa que està constantment canviant. La cultura és part de la identitat de cada persona. Ens forma com a éssers humans i anem adquirint nous hàbits. (Thompson, 2006, p.184)

Per últim, també es pot definir de la següent forma: "cultura no és tan sols una col·lecció de dades o costums, sinó una força directiva que ens condueix a entendre la realitat d'acord amb certs paràmetres i a actuar de manera conseqüent amb aquesta comprensió" (Trujillo, 2005,p.29).

Aleshores podem concloure que el terme "cultura" es defineix com el conjunt d'hàbits, costums i actuacions determinades que realitzen un grup de persones a un lloc determinat, diferents a les realitzades per altre grup de persones situat a altre lloc.

2.2. Interculturalitat. Què entenem per interculturalitat?

En relació amb l'etimologia de la paraula interculturalitat, tal i com diu Hidalgo (2015), el prefixe "inter" va més enllà, fent referència a la relació e intercanvi, i per tant, al enriquiment mutu de les distintes cultures. (p.78)

Altres autors expressen el concepte de interculturalitat en aquestos termes : "Una comunicació comprensiva entre les distintes cultures que conviuen en un mateix espai, on a través d'aquestes es produeix l'enriquiment mutu i per tant, el reconeixement i la valoració[...] de cada una de les cultures en un marc d'igualtat ". (Buendía, 1992; Quintana, 1992; Jordán, 1996, o Del Arco, 1998)

Per últim, Sales i García (1997) defineixen l'educació intercultural, i apropant-se més al nostre treball, com un model educatiu que "propicia l'enriquiment cultural dels ciutadans, partint del reconeixement i respecte a la diversitat, a través de l'intercanvi i el diàleg, en la participació activa i crítica per al desenvolupament de una societat democràtica basada en la igualtat, la tolerància i la solidaritat".[...] D'aquesta manera, "els objectius bàsics de la política intercultural són la lluita per la igualtat d'oportunitats i la recerca d'un diàleg cultural i social enriquidor"(p.71)

Per tant podem dir què; la interculturalitat, està dins del terme cultura i què implica el contacte de distintes cultures que conviuen a un mateix espai i aquestes s'enriqueixen unes d'altres.

2.3. Multiculturalitat. Què entenem per multiculturalitat?

Si ens fixem també en l'etimologia de la paraula, el seu prefixe "multi" segons Hidalgo (2015) fa referència a la existència de varies cultures diferents, però no aprofundeix més enllà. Amb açò ens dona a entendre que no existeix cap relació entre les distintes cultures. (p.78)

Com bé diu Alcalá (2004) "Si bé l'acció multicultural indica la juxtaposició de diverses cultures, en la idea d'interculturalitat revela una dimensió d'intercanvi entre les parts i de comunicació comprensiva entre identitats que es reconeixen com diferents entre si, desembocant en un enriquiment mutu, valoració i reconeixement"(p.101)

Per tant podem dir, que al contrari que la interculturalitat, la multiculturalitat fa referència a les cultures que viuen en contacte a un mateix lloc, però que d'una manera o d'altra no s'aprofiten entre elles, és a dir, no extrauen coses de les cultures diferents a la d'ells per tal d'aprofitar-la. Aleshores podem concloure què aquestos termes estan lligats entre sí, ja que la multiculturalitat predica la diversitat cultural incloent la interculturalitat.

2.4 Pluriculturalitat. Què entenem per pluriculturalitat?

Si ens fixem en l'etimologia de la paraula "pluriculturalitat", prové del llatí i es forma a partir de dues paraules: El prefixe pluri- que prové de plus, pluris i el seu significat és "numeros"[...] I per altra banda, culturalitat que deriva de cultus, culta cutum[...] es denomina, per tant, la coexistència pacífica de varietat de cultures (Arenas 2016).

Per altra banda Castellano (2004) defineix la pluriculturalitat el conjunt de diferents cultures en un mateix espai geogràfic on habiten, sense tindre relació entre elles. [...] Alguns autors prenen la pluriculturalitat com a sinònim de la multiculturalitat, en canvi no són el mateix.

Per últim, i després d'haver vist diversos significats de la paraula "pluriculturalitat", podem dir que aquesta fa referència a la coexistència de diverses cultures dins d'un mateix espai geogràfic, però que aquests grups culturals que conviuen de manera conjunta no necessàriament desenvolupen vincles o estableixen relacions d'intercanvi social o cultural. Aquestes societats es caracteritzen per ser zones potencialment cultural gràcies a les aportacions de les diferents religions, tradicions i cultures.

2.5. Atenció a la diversitat. Què entenem per atenció a la diversitat?

Pel que fa a l'atenció a la diversitat, em de fer énfasis a la paraula diversitat. On podem veure que cada infant és totalment diferent, ja siga per la seua raça, sexe o religió. Pel seu ritme d'aprenentatge, o relacions socials. Cal afegir a aquesta diversitat que també podem pertànyer a diferents cultures o grups socials determinants que determinaran el futur caràcter de cada xiquet i xiqueta.(Ortín i Carrasco,2014. p.11)

"Entenem l'atenció a la diversitat com un principi que accepta que tots els alumnes tenen necessitats educatives diferents"(Gil, 1996, p.1)

Per tant atenent a les definicions anteriors, es pot dir que atenció a la diversitat significa tindre en compte que cada xiquet i xiqueta és diferent a les persones que la envolten, indiferentment de la seua ètnia, color de pell, cultura, o pensament. S'ha de tenir en compte totes les característiques de cada alumne per tal de donar-li resposta a totes les seues necessitats ja siguen socials, físiques o psicològiques.

2.6. Currículum de primària.

Per finalitzar, el currículum de l'educació primària, recollida al DOGV (2014) *Llei orgànica per a la millora de la qualitat educativa* :. L'atenció a la diversitat està en totes les àrees l'atenció, i d'aquesta manera tindre-la en compte per a tots els alumnes que necessiten una adaptació curricular en qualsevol de les àrees. Ja siga perquè l'alumnat necessita una adaptació curricular o perquè pateix qualsevol tipus de discapacitat, motora, psíquica o sensorial.

2.6.1. Interculturalitat.

Pel que fa al concepte d'interculturalitat, el trobem de manera destacada dins de la programació de cinqué de primària, més concretament dins de l'àrea de Valors cívics i socials al Bloc 3: La convivència i els valors socials.

Dins de la matèria trobem uns continguts concrets que s'han de treballar, directament relacionats amb la interculturalitat:

- Drets i deures de les persones
 - ✓ Igualtat de drets.
 - ✓ Igualtat entre homes i dones.
 - ✓ Diversitat, interculturalitat i multiculturalitat.

Dins de la matèria valors cívics i socials, segons el currículum DOGV(2014) *Llei orgànica per a la millora de la qualitat educativa* : " Aconseguir una societat més justa, igualitària i inclusiva, és a dir més lliure, on les relacions interpersonals impulsen una convivència basada en el respecte i l'acceptació de la diferència i la diversitat de les persones, és tasca i responsabilitat de tots [...]Aprendre a viure junts és aprendre a viure amb els altres amb responsabilitat social. I en l'ensenyança bàsica, els objectius de l'educació social i cívica tenen com a aprenentatges prioritaris la cooperació i el respecte. Este aprenentatge va acompanyat de l'adquisició progressiva de l'autonomia i la responsabilitat que es construeixen al voltant de conceptes com el descobriment de principis morals, els drets i deures en l'àmbit escolar i l'entorn social, i les normes relacionades amb estes, l'educació de la salut i el coneixement dels senyals d'identitat col·lectius[...]" (p. 120)

Llavors el Currículum, té en compte la Interculturalitat dins d'una matèria a cinqué curs, que intenta inculcar a l'alumnat uns valors de respecte cap a la cultura pròpia i la dels altres.

2.6.2. Atenció a la diversitat

Dins del Currículum d'Educació Primària trobem un capítol dedicat a l'atenció a la diversitat, subdividit en diversos articles els quals explica cadascuna de les actuacions que s'han de fer front aquesta necessitat. Aquest ens diu que dins de cada àrea s'ha de tindre en compte les necessitats de l'alumnat i adaptar els continguts a aquests. En paraules del Currículum DOGV (2014) *Llei orgànica per a la millora de la qualitat educativa* : " fer efectius els principis d'inclusió i no discriminació, es promourà als centres educatius la educació intercultural, el respecte a les diferències i la pluralitat cultural, en el marc dels valors constitucionals." (p. 14)

Mentre que a l'atenció a la diversitat el Currículum dedica un capítol sencer, dividit em articles, els quals indiquen les diferents actuacions que s'han de seguir quan l'alumnat presenta qualsevol dificultat inclosa dins de l'atenció a la diversitat, el Currículum no parla de la

Interculturalitat de la mateixa manera, sols dedica un espai per al desenvolupament d'una matèria a un curs determinat

Per altra banda, el centre presenta dos documents que recull totes les activitats i actuacions per a prevenir i/o afrontar situacions de dificultat o discriminació cultural, social etc. Primerament tenim el document "Pla de Convivència" que és una guia amb els passos a seguir per a la resolució de conflictes que es poden presentar al centre. També podem trobar a l'escola un document anomenat: "Activitats per a la igualtat i la convivència" que recull activitats preparades i distribuïdes per a prevenir o solucionar conflictes que poden sorgir al centre.

3. METODOLOGIA.

Per tal d'explicar la metodologia, ens centrem en el punt de partida de la recerca què és el nostre objectiu, a partir d'ací, la investigació s'ha dividit en diferents apartats. Aquestos desenvolupen l'estat de la qüestió..

3.1. Eina Utilitzada.

La eina utilitzada per a realitzar la investigació han estat dos qüestionaris, un ha sigut quantitatiu, què ens proporciona informació en forma d'estadística, combinant-la amb un qüestionari qualitatiu en el qual hem tractat d'aprofundir en el tema en qüestió per tal de recollir, processar i analitzar la informació proporcionades de manera individual mitjançant una sèrie de preguntes organitzades en diversos temes.

3.2. Mostra.

La mostra d'aquesta investigació han sigut deu mestres d'un col·legi públic, CEIP La Moleta de la Vall d'Uixó. Els docents elegits han sigut membres del centre, els quals quatre membres són d'Educació Primària, altres quatre són d'Educació Infantil i per últim dos mestres d'especialitat (Educació Artística i Educació Física.)

Les edats dels docents estan compreses d'entre trenta cinc i seixanta anys d'edat; i mesclats d'entre dones i homes. D'aquesta forma es pretén saber com treballen la interculturalitat en els diferents nivells i àrees i si també influeix l'edat dels subjectes.

3.3. Procediment.

Com s'ha anomenat abans la realització de l'estudi ha estat a un centre públic, CEIP La Moleta de la Vall d'Uixó.

Primerament es va passar a dos mestres del centre el qüestionari qualitatiu, el qual tenia una bateria d'onze preguntes per tal que explicaren les diferents actuacions del centre referents al tema en qüestió. Aquestes preguntes estaven dividides en tres temes diferents:

- Activitats i jornades interculturals a l'aula i al centre.
- Participació de l'AMPA i les famílies.
- Tolerància del centre amb l'alumnat i famílies estrangeres.

Una volta realitzat l'estudi als dos mestres i es va comprovar que havia sortit correcte, es va procedir a donar el qüestionari a la resta de mestres per tal que l'ompliren i començar amb el procés d'investigació..

A continuació, es va passar un qüestionari quantitatiu amb una bateria de nou preguntes, les quals també estaven dividides amb els mateixos temes anteriors i havien d'elegir d'entre quatre opcions diferents.

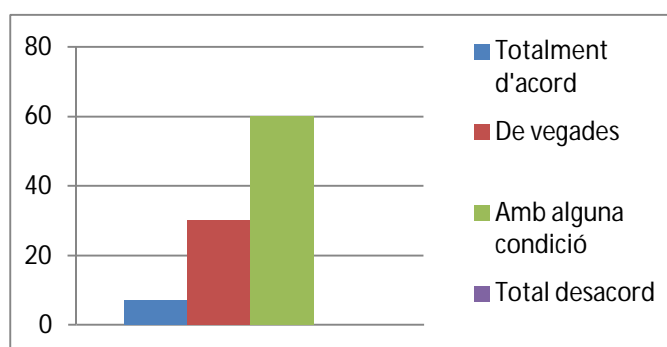
Una volta acabada la recerca tant teòrica com pràctica, es va passar a la realització de l'anàlisi dels resultats. On es va comprovar si es treballava o no la interculturalitat.

Finalment es van extraure les conclusions del treball realitzat.

4. RESULTATS.

Gràfic 1

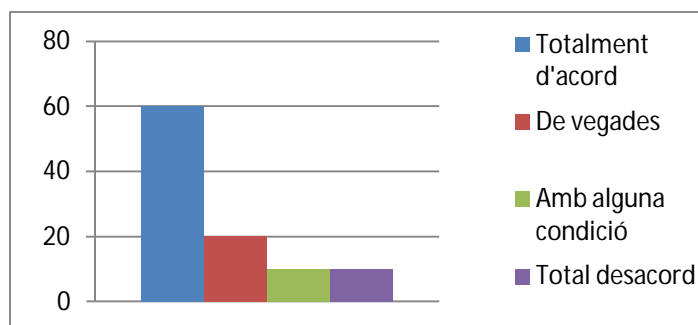
Introducció de noves cultures dins l'aula.

En aquest gràfic es pot observar la diferenciació dels mestres alhora de introduir conceptes de noves cultures dins l'aula. Està prou repartit els resultats llevat que cap mestre pensa que no s'ha d'introduir res relacionat en una cultura no occidental.

Gràfic 2

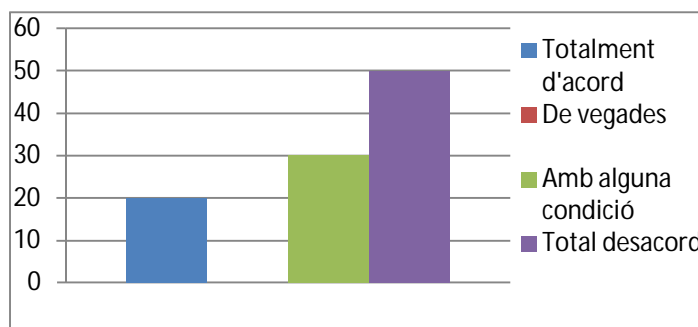
Realització d'activitats interculturals dins l'aula.

Al gràfic següent observem s'observa de quines formes els docents introdueixen conceptes i/o activitats de les diferents cultures dins l'aula. El resultat obtès està molt repartit, llevat que la majoria dels mestres introdueixen aquestos conceptes sempre que hi poden. En canvi altres mestres sols introdueixen conceptes d'altres cultures si tenen alumnes estrangers o si coincideix amb el temari.

Gràfic 3

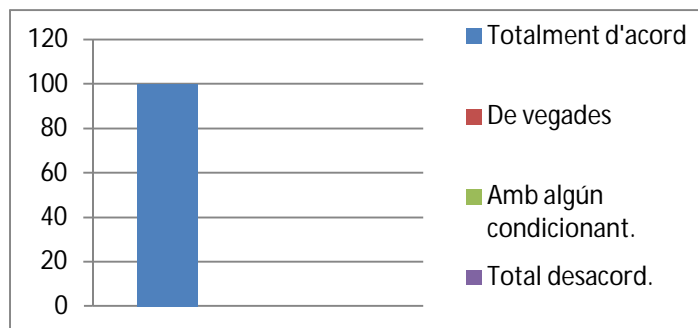
Realització d'activitats interculturals amb el currículum.

Al gràfic següent ens explica quina és la intervenció que fa cada mestre de les seues activitats relacionades o no amb el Currículum. Com es pot observar, la majoria dels mestres no tenen en compte el currículum sinó les necessitats de l'aula.

Gràfic 4.

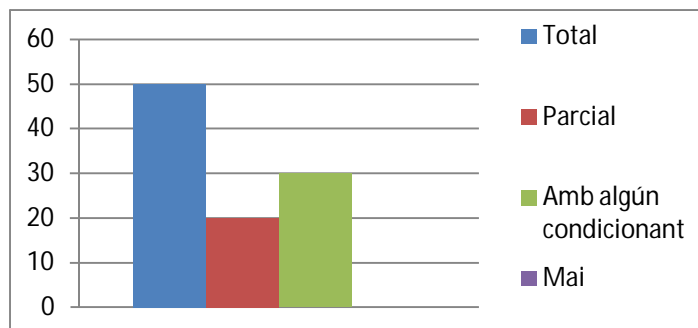
Activitats d'insercció a famílies i alumnat estranger.

En aquest gràfic es pot observar que el centre proposa jornades i activitats dirigides a famílies amb risc d'exclusió social i també a famílies estrangeres.

Gràfic 5.

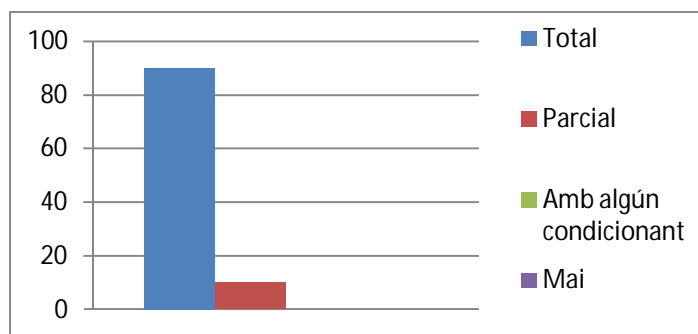
Participació de les famílies en les activitats interculturals.

Al gràfic s'hi pot concloure que la participació de les distintes famílies que reuneix el centre està prou diversificada, depenent del tipus d'activitat que s'hi proposa.

Gràfic 6

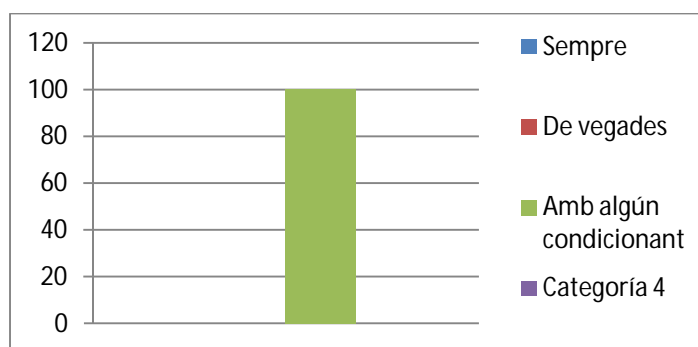
Participació de l'AMPA en les activitats interculturals.

Com s'observa al gràfic, la participació de l'AMPA és quasi total, exceptuant d'algunes activitats en què no hi participen perquè no poden o no és rellevant la seua participació.

Gràfic 7

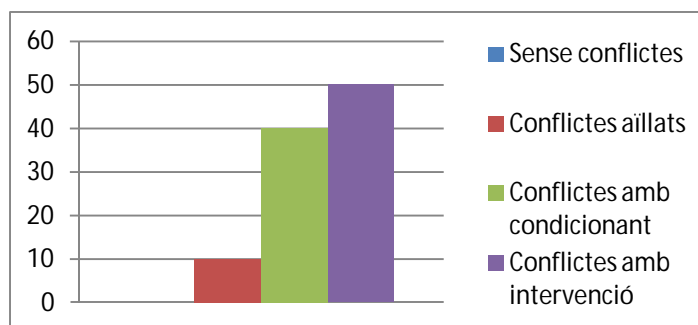
Tolerància dels serveis del menjador.

D'altra banda, aquest gràfic ens indica que els serveis són tolerants amb els alumnes que desitgen un menú diferent (vegetarià) si aquestos el demanen a direcció.

Gràfic 8.

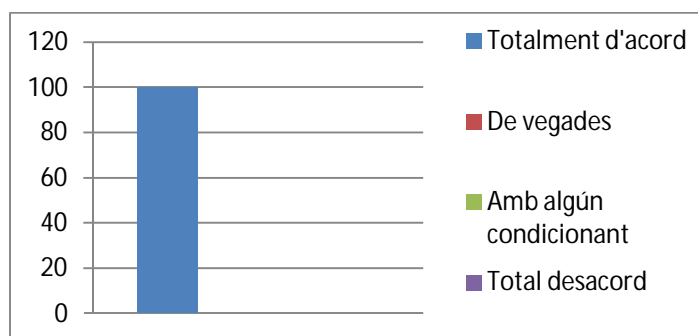
Conflictes del centre dins de l'aula.

Segons el gràfic el centre presenta diversos conflictes de diversa gravetat, però de seguida actua quan s'observa que els conflictes no acaben.

Gràfic 9

Opinió de les activitats interculturals per banda dels mestres.

Per últim, al present gràfic s'observa que tots els mestres qüestionats aposten per una educació intercultural.

5. DISCUSSIÓ DELS RESULTATS.

A partir dels resultats dels qüestionaris qualitius i quantitius podem dir que dels tres temes en què estan dividides les enquestes hem obtingut les següents informacions. De primer observem les obtingudes sobre les diferents activitats i/o jornades interculturals del centre.

5.1. Activitats i jornades interculturals.

- **Festa de la tardor** : que té com a objectiu la convivència educativa, on totes les famílies poden participar aportant coques i dolços típics del país d'origen.
- **Classe de parlar i jugar** (compensatòria): classes que asisteixen alumnes que tenen dificultats amb la llengua i parlen, juguen i fan activitats en valencià per tal d'adaptar-se.

- **Classe de parla en valencià amb mares àrabs:** la directora del centre dedica dues sessions a la setmana a fer classes de conversa en valencià per tal d'ajudar-les a entendre millor el valencià. També porten menjars típics del seu lloc d'origen.
- **Festa de la pau:** Sempre s'intenta relacionar amb altres cultures. Enguany s'ha fet la paraula pau en diferents idiomes (cada curs un idioma diferent).

També s'ha de dir que alguns dels mestres enquestats també treballen per projectes i tal i com ens han explicat, fan projectes on es té present la interculturalitat de l'aula i de la societat en què vivim. Açò vol dir que un 60% dels docents enquestats si té en compte la interculturalitat que rodeja el centre i per tant la inclou dins de la seua programació.

5.2.Participació de l'AMPA i de les famílies a les activitats interculturals.

Pel que fa a l'AMPA, està integrada en totes les activitats proposades pel centre sense tindre en compte el caràcter de l'activitat. Encara que intervenen en totes les activitats o festes proposades a nivell de centre, s'interesen més per: "La festa de la tardor" i Carnestoltes. En aquestes l'AMPA s'encarrega de l'organització.

En canvi, quan es pregunta per les famílies trobem més diversitat. Trobem molta més participació en les activitats realitzades per a tota la comunitat educativa que les activitats proposades per a grups més reduïts. La festa de la Tardor és la que més participació té per banda de tota la comunitat educativa ja que és una festa de portes obertes on totes les famílies comparteixen els seus menjars típics dels seues països. Mentre que la classe de conversa de mares tan sols tenim de alumnes quan és una activitat oberta per a tota persona que desitge acudir. En general hi ha un 50% de participació de les famílies en les activitats proposades, mentre depenent del tipus d'activitat la participació de les famílies varien.

5.3. Tolerància del centre amb els alumnes i famílies estrangeres.

Tot l'alumnat que per creences religioses desitge un menú alternatiu (vegetarià) pot demanar-ho a la direcció del centre i aquest el proporciona. Igual que proporciona diferents menús als alumnes que pateixen al·lèrgies o intoleràncies. Com s'observa el 100% dels alumnes que demanen el canvi de menú, se'ls canvia sense cap problema.

En les qüestions de resolució de conflictes, trobem diferents tipus dins del centre i diferent dins de cada aula. Com s'observa sempre s'actua quan és necessari i sobretot en les de tipus greu (discriminatoris), es posen en funcionament els protocols establerts pel centre per tal de solucionar-los.

6.CONCLUSIONS

Per extraure les conclusions, primerament s'ha de recuperar l'objectiu principal d'aquesta investigació : demostrar que el centre treballa la interculturalitat en tots els àmbits de l'escola, respectant les creences, races i religions que conviuen al centre i que influeix de manera positiva sobre els alumnes.

Una volta feta la recerca teòrica i pràctica es pot dir que sí es compleix l'objectiu principal. Els mestres als quals s'ha passat els qüestionaris han explicat les diverses activitats que realitza el centre on es relacionen les diferents cultures que aquest reuneix (festa de la Tardor, classe de conversa amb mares àrabs, classe de parlar i jugar)on algunes d'aquestes són jornades de convivència on es donen a conèixer les diferents cultures. Però també trobem activitats i projectes realitzats per els diferents mestres entrevistats. Són projectes amb intenció de donar les diferents cultures o simplement amb algun contingut que ha sigut relacionat. No sempre relacionat amb el Currículum ja que aquest es queda curt i per tant els docents adapten els continguts i els temes d'interès a les necessitats de la l'alumnat.

D'altra banda, el centre realitza activitats de compensatòria on independentment de la nacionalitat de l'alumnat fan classes de conversa o activitats on l'objectiu és que els alumnes parlen la llengua vehicular del centre (valencià) per tal d'ajudar-los a la seua insercció en la nova cultura a la qual estan sotmesos. També trobem aquestes activitats dirigides a mares i pares, en aquest cas a mares d'origen àrab, magrebí i egipci, per tant aquestes sessions estan adaptades per a elles, on porten un quadern "valencià - àrab", on també coneixen històries autòctones en les quals també apareixen personatges d'origen àrab (es va explicar la conquesta de València). Arran d'aquesta classe va sorgir l'activitat en la què aquestes mares van fer la paraula "Pau" en àrab.

També s'ha pogut comprovar què dins de les aules tant de primària com d'infantil es treballa la interculturalitat, ja siguen activitats relacionades amb el Currículum o activitats que han sorgit arran d'alguna qüestió, o d'algun contingut explicat a l'aula. Aquestes activitats es realitzen per tal que tots els alumnes es senquen importants i protagonistes de la classe. Sobretot en Educació Infantil que treballen per projectes, es fan activitats on tots els alumnes contenen les seues vacances, on han viatjat, perquè molt tornen als seus països d'origen i d'aquesta manera ens fan còmplices de les seues cultures.

Cal destacar que és un centre amb un alt percentatge d'alumnat d'origen estranger, sobretot d'origen romanès i àrab, aleshores el centre està preparat per a realitzar i afrontar situacions on l'intercanvi de cultures està molt present. La interacció de l'alumnat és molt important perquè no sorgisquen conflictes discriminatius i per tant cal treballar-la dia a dia tant dins com fora de l'aula.

Alguns dels inconvenients que hem trobat per a la realització del treball han sigut què per banda del currículum es dedica poc d'espai per al desenvolupament i les mesures a seguir pels

docents quan es troben davant una situació de dificultat o discriminació cultural cap els alumnes estrangers. Es pot comprovar que el Currículum de primària dedica una matèria per curs a tractar aquest tema, però si aprofundim més, averiguem que fins què no aplegen a cinqué de primària, no aprofundeixen sobre els tema de la interculturalitat.

Al igual que molts docents han reflectit als seues qüestionaris, es dedica molt poc d'espai al Currículum a aquest tema, i molts dediquen prou temps a la realització d'activitats d'aquest tipus perquè en les seues aules està present aquesta interculturalitat i han de treballar-la apareguen o no al Currículum.

També cal parlar de les limitacions que trobem, ja que soles es pot concloure que es treballa la interculturalitat dins del nostre centre, no podem demostrar que la interculturalitat es treballa a nivell local o a nivell de comunitat, per tant soles podem confirmar què la interculturalitat es treballa al centre en qüestió.

Totes les activitats i projectes que es fan a l'escola referent a la interculturalitat, són una experiència positiva per a tots: famílies, alumnes i mestres perquè tot el que siga millorar la comunicació i l'adaptació ens enriqueix a tots per una millor convivència.

Tanmateix, cal afegir què els valors que s'inculquen al centre a l'hora de fer les activitats o les jornades que s'ofereixen s'intenta que no sols es queden dins del centre si no que els xiquets siguen capaços d'afrontar situacions en què es veuen envoltats amb grups de persones amb diferents nacionalitats o rodejats d'una cultura diferent a la pròpia amb respecte cap als altres. Ja que cada persona és diferent i no hem de discriminar-les perquè no pensen igual que nosaltres, el seu color de la pell siga diferent o la seua cultura no siga la mateixa que la nostra.

Per tant, la nostra tasca com a persones i també com a docents, és saber educar en valors i respecte cap als demás indiferentment de raça, cultura o religió.

En una societat on trobem diferents cultures interactuant dins d'un mateix lloc, hem d'ensenyar als xiquets i xiquetes de la nostra societat a respectar les diferents cultures que trobem al nostre voltant, ser tolerants amb els demás i aprofitar la diversitat cultural per tal d'enriquir-nos com a persones.

Finalment, el CEIP La Moleta, es pot dir què és una escola on treballa la interculturalitat tant a gran com a xicoteta escala. Encara que no estiga reflectit al Currículum com ha de treballar-se, adapten les necessitats de l'alumnat i treballar i reforçar les seues carències.

7. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.

Aguilar, C. Sales, A. García, F. Lluch, X. Marco, F. i Traver J.A.(2003). Educació intercultural : la diversitat cultural a l'escola.

Alcalà, M^aJ., (2004), Educación intercultural. Tendencias e iniciativas de la Unión Europea, Salamanca, Espanya, Educationis enchiridia.

Arenas, R. (2016) Pluriculturalidad. (p.1.) Recuperado de: <http://richardarenassirpa.blogspot.com.es/2016/06/pluriculturalidad.html> (25/05/2017)

Del Arco, Bravo, I. (1998). Hacia una escuela intercultural. El profesorado: formación y expectativas. Lérida : Edicions Universitat de Lleida.

Diari Oficial de la Comunitat Valenciana. Conselleria d'Educació, Cultura i Esport. Num 7311 / 07.07.2014. *DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.*

García, R. i Sales, A. "*Formación de actitudes interculturales en la educación secundaria: un programa de educación intercultural.*"

Gil, T. (1996) Direcció General d'Ordenació Educativa. Departament d'Ensenyament. (p.1.) Recuperado: <http://www.raco.cat/index.php/educaciosocial/article/viewFile/142205/240481> atenció a la diversitat.

Ortín, M. i Carrasco, C. (2014) *Atenció a la diversitat. Didàctica de l'educació infantil.* (p.11) Recuperado:http://ioc.xtec.cat/materials/FP/Materials/1752_EDI/EDI_1752_M02/web/html/media/fp_edi_m02_u6_pdfindex.pdf (25/05/2017)

Pérez, J. (2008) Definición de cultura. (p.1.) Recuperado de: <http://definicion.de/cultura/> (25/05/2017)

Sales, A. i García, R. (1997). Programas de educación intercultural. Bilbao, Desclée de Brouwer.

Thompson, J. (2006) "El concepto de cultura" en Ideología y cultura moderna. Teoría social crítica en la era de comunicación de masas. México, Universidad Autónoma Metropolitana, pp. 184 .

Trujillo, F. (2005). En torno a la interculturalidad: reflexiones sobre cultura y comunicación para la didáctica de la lengua. Porta Linguarum. Vol.4, pp. 23-39.

8. ANNEXE.

- ANNEX 1: Qüestionari qualitatiu interculturalitat.

QÜESTIONARI INTERCULTURALITAT.

Per al treball d'investigació "**La interculturalitat dins de l'àmbit educatiu**" he de desenvolupar a través d'aquesta bateria de preguntes, com dins de l'escola treballem tant a nivell d'aula com a nivell de centre totes aquelles activitats en les quals posem en pràctica mètodes, tècniques d'aprenentatge o simplement projectes en què estiguen en contacte les diferents cultures que conviuen dins de la nostra escola. El que m'agradaria aconseguir amb aquest projecte es veure les diferents formes què treballem la interculturalitat dins del centre.

Per últim i per a què s'ajuste el màxim possible a aquest propòsit, entenem per **interculturalitat**: *"El contacte d'una o de varies cultures diferents a un mateix espai, on a través del contacte d'aquestes es produeix l'enriquiment mutu de totes aquestes i per tant el reconeixement de cada una de les cultures en un mar d'igualtat"*

- QÜESTIONS:

1. A l'hora de donar les diferents unitats de cada matèria o la teua especialitat, introdueixes qualsevol concepte relacionat amb una cultura diferent a la occidental per tal què els alumnes de la teua classe es senquen més identificats amb allò que estàs ensenyant?
2. A nivell d'aula, has fet o fas alguna activitat per a conèixer altres cultures ? (Per exemple: els alumnes d'origen estranger parle de les seues costums, la seua religió, del seu país...) Quant de temps han durat?
3. Si has fet alguna activitat relacionada amb la pregunta anterior, està relacionada amb algun objectiu marcat al DOCV o són inventades i fetes per tu per aconseguir algun objectiu amb eixa classe?
4. Quines són les activitats/jornades que proposa el centre tant als alumnes com a les famílies tant a nivell social com a cultural, per a la seua adaptació tant al centre com a la seua nova llengua i entorn social?

5. Hi ha participació de l'AMPA o de les famílies en general en les activitats/jornades/projectes que proposa l'escola que tinguen a veure en la interculturalitat, l'intercanvi o el contacte de diferents cultures?
6. En quina mesura participen les famílies dels alumnes en aquestes activitats? (Se'ls veu interessats en allò que participen, van per compromís amb l'escola, van obligats?)
7. Si les famílies participen en algun projecte que proposa l'escola,(sobre la interculturalitat) en quin/s participen? Per quina raó?
8. El centre presenta alguna activitat d'adaptació o insercció per als alumnes estrangers en la seua nova escola, llengua i entorn social? Si la coneixes explica-la.
9. A l'hora del menjador es respecten les diferents creences dels alumnes a la hora del menjar si ho demanen?
10. Si hi ha algun conflicte dins de classe es causat per algun tracte discriminatori cap a algun alumne de procedència estrangera? És un fet continu o aïllat? Si és un fet continu de quina manera ho has resolt?
11. Creus que totes aquestes activitats o projectes que proposeu a l'escola són una experiència positiva tant per les famílies, els alumnes i per als mestres que feu totes aquestes activitats? Per què?
12. Si penses que pots aportat alguna dada més referida a aquest tema que no es pregunta en les qüestions anteriors, per favor esmena i explica-les.

MOLTES GRÀCIES PER LA TEUA COL.LABORACIÓ!!!!

- Annex 2: Qüestionari quantitatiu interculturalitat.

QÜESTIÓ 1			
Introdueixes en l'aula conceptes relacionats amb cultures no occidentals	Introdueixes de vegades, sols si és necessari, conceptes relacionats amb cultures no occidentals	Introdueixes conceptes d'altres cultures no occidentals si tens alumnes estrangers.	No introdueixes conceptes de cultures no occidentals
QÜESTIÓ 2			
Fas activitats a l'aula per conèixer noves cultures	Fas activitats per conèixer o estudiar noves cultures si ho pots relacionar amb el temari	Fas activitats sobre cultures que tens dins l'aula	No tens en compte el currículum per fer activitats interculturals.
QÜESTIÓ 3			
Per fer activitats relacionades amb diferents cultures soles tens en compte el currículum	Per fer activitats amb diferents cultures soles tens en compte les nacionalitats de l'aula.	Per fer activitats interculturals tens en compte les necessitats de l'aula i també el currículum.	No fas activitats interculturals en l'aula.
QUESTIO 4			
El centre té activitats d'insercció a alumnes i famílies estrangeres o famílies amb risc d'exclusió social.	El centre ofereix activitats d'insercció a l'escola però sols a qui l'equip directiu vol.	El centre sols ofereix activitats d'insercció a famílies estrangeres.	El centre no ofereix cap activitat d'insercció social a famílies ni alumnes.
QÜESTIÓ 5			
Hi ha total participació de les famílies estrangeres com autòctones en les activitats interculturals del centre.	Sols hi ha participació de les famílies estrangeres en les jornades interculturals del centre.	Hi ha més implicació de les famílies autòctones en activitats relacionades amb la interculturalitat	No hi ha participació de les famílies en les activitats interculturals del centre.

QÜESTIÓ 6

Hi ha participació de l'AMPA, en totes les activitats proposades per l'escola?	L'AMPA sols participa en activitats culturals del centre.	L'AMPA sols participa en activitats no culturals.	L'AMPA no participa en cap activitat o jornada proposada pel centre.

QÜESTIO 7

El menjador respecta les diferents creences i proposa un menú alternatiu per aquestos alumnes.	El menjador té un menú alternatiu però no l'oferta.	El menjador sols sollicita menú alternatiu si l'alumne ho demana.	El menjador no oferta cap menú que s'adapte a les diferents creences del centre.

QÜESTIÓ 8

Dins l'aula no tens cap conflicte discriminatiu.	Dins l'aula tens conflictes discriminatius aïllats i es passen per alt.	Dins l'aula tens algún conflicte discriminatiu amb poca rellevància, però es tracten per tal d'evitar-ne més.	Dins l'aula tens conflictes discriminatius i actúa només s'asaventa posant en marxa els protocols necessaris.

QUESTIO 9

Les activitats interculturals proposades pel centre són positives per a tot l'alumnat.	Les activitats interculturals són positives per a l'alumnat estranger.	Les activitats interculturals afavoreixen més als alumnes autòctons que als estrangers.	Les activitats interculturals no són positives per a l'alumnat.